

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра фізичної географії та картографії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

_____

“ _____ ” _____ 20__ р.

Робоча програма навчальної дисципліни

ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність

103 Науки про Землю

(шифр, назва спеціальності)

спеціалізація

Географія рекреації і туризму

(шифр, назва спеціалізації)

факультет

геології, географії, рекреації і туризму

2016 / 2017 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету геології, географії, рекреації і туризму

“ _____ ” _____ 2016 року, протокол № _____

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Прасул Ю.І., к. геогр. н., доцент кафедри фізичної географії та картографії

Програму схвалено на засіданні кафедр фізичної географії та картографії

Протокол від “ _____ ” _____ 2016 року № _____

Завідувач кафедри фізичної географії та картографії

_____

(підпис)

(Черваньов І. Г.)
(прізвище та ініціали)

соціально-економічної географії та регіонознавства

Протокол від “ _____ ” _____ 2016 року № _____

Завідувач кафедри соціально-економічної географії та регіонознавства

_____

(підпис)

(Немець Л. М.)
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією факультету геології, географії, рекреації і туризму

Протокол від “ _____ ” _____ 2016 року № _____

Голова методичної комісії
факультету геології, географії, рекреації і туризму

_____

(підпис)

Жемеров О.О.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Організація туристичної діяльності» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки магістра спеціальності 103. Науки про Землю, спеціалізації Географія рекреації і туризму.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів-географів, що опановують професію географів-туризмознавців, фахового світогляду, базових теоретичних знань та практичних навичок, необхідних для роботи в освітніх, наукових та виробничих закладах туристичного спрямування.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є визначити теоретичні основи туристичної діяльності, проаналізувати значення, класифікацію, умови та фактори туристичної діяльності; розглянути зміст основного пакету документації самодіяльної чи професійної туристичної організації, вивчити принципи організації подорожей; розкрити сутність професійної діяльності в туризмі тощо.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120 годин.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни Організація туристичної діяльності	
Нормативна / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
5-й	-й
Семестр	
9-й	-й
Лекції	
22 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
22 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
76 год.	год.
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання.

Сформовані компетентності: - здатність аналізувати та організовувати різні види туристичної діяльності; - розуміння географічних особливостей організації туристичної діяльності.

Знання: правові, організаційні, методичні основи здійснення туристичної діяльності, види туристичних організацій та планування їх діяльності, кадри для роботи в туризмі, розробка, впровадження, аналіз туристичних продуктів.

Уміння: складати перспективні туристичні програми, виявляти рівень відповідності запитам туристів, застосовуючи методики планування та впровадження нового туристичного продукту, розробляти план роботи туристичних організацій різного типу.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теорія туристичної діяльності

Тема 1. Туризм як явище XXI століття. Мета та основні завдання курсу «Організація туристичної діяльності». Туризм: поняття та аспекти дослідження. Концепція збалансованого розвитку в туризмі. Сутність, функції та значення туризму. Роль туризму у формуванні духовності, характеру, світогляду молоді. Туристична діяльність. Основні поняття. Фактори, що визначають розвиток туризму та туристичної діяльності. Історія розвитку туризму в світі. Тенденції розвитку світового туризму. Характеристика сучасного стану туризму в світі. Еволюція, сучасний стан та перспективи розвитку туристичної діяльності в Україні. Сучасні дослідження з класифікації туризму. Основні форми туризму. Сутність основних видів туризму. Основні види туристичних маршрутів.

Тема 2. Організаційно-правові основи функціонування туризму. Законодавчо-нормативна база функціонування туризму. Світова нормативна база, що регулює туристичну галузь. Роль держави в розвитку туристичної сфери. Структура управління сферою туризму в Україні. Економічні і адміністративні механізми підтримки розвитку туризму. Державна політика у сфері туризму. Міжнародні туристичні організації. Види, цілі й завдання міжнародних туристських організацій. Роль міжнародних організацій в регулюванні туристської діяльності. Міжнародне туристичне співробітництво. Статистика в національному та міжнародному туризмі.

Тема 3. Умови і ресурси організації турів. Види туристичної діяльності. Умови розвитку туризму. Об'єкти туристичного інтересу, їх класифікація та можливості використання в подорожах. Світові туристичні регіони.

Розділ 2. Професійна діяльність у туристичній галузі

Тема 1. Тур як комплексний продукт туристичної діяльності. Тур і туристичний маршрут. Туристичний пакет. Туристичний продукт та його структура. Поняття і склад програми обслуговування. Тематичні програми обслуговування. Етапи проектування турів. Технологічна документація. Ваучер як документальне оформлення туру та комплекс інформації про тур. Заходи з організації подорожі. Розробка схеми маршруту. Оптимізація маршруту. Програмне забезпечення туру. Екскурсійне обслуговування. Організаційно-технічні заходи забезпечення туру. Розрахунок вартості туру.

Тема 2. Суб'єкти туристичної діяльності. Види підприємницької діяльності в туризмі. Система перевезень. Готельна індустрія. Система харчування. Розваги і система атракцій. Екскурсійна діяльність. Інфраструктура туризму. Страхування. Банківські і фінансові послуги. Інформаційні послуги. Туроператори та турагенти. Класифікація туроператорів: туроператори масового ринку, спеціалізовані туроператори, ініціативні туроператори, рецептивні туроператори. Агенти з організації туризму. Види та технології організації діяльності турагентів. Самодіяльні туристичні організації. Нормативно-правові основи формування самодіяльної туристичної організації. Порядок оформлення та документація. Організаційні структури туристичного секції, туристичного клубу, туристичного товариства, туристичних організацій. Види діяльності: Спортивний напрямок діяльності; Організаційно-масовий напрямок діяльності; Екскурсійно-масовий напрямок діяльності; Навчально-методичний напрямок діяльності. Порядок складання та пункти плану роботи туристичної організації. Організаційно-правові основи функціонування підприємств. Ліцензування та сертифікація в туристичній діяльності. Туристична документація. Туристичні формальності. Паспортно-візові, митні, валютні, медичні формальності.

Тема 3. Забезпечення безпеки та страхування в туристичній діяльності. Травмонебезпечність. Фактори впливу навколишнього середовища. Фізичні перевантаження і нервово-психічні чинники. Біологічні чинники. Особиста безпека і безпека майна. Порушення туристами встановлених правил. Надзвичайні ситуації. Місце страхування серед методів керування ризиками в туристській діяльності. Розробка програм страхування ризиків для туристського підприємства.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теорія туристичної діяльності												
Тема 1. Туризм як явище ХХІ століття	17	4	4			9						
Тема 2. Організаційно-правові основи функціонування туризму	16	2	4			10						
Тема 3. Умови і ресурси організації турів	19	2	2			15						
Разом за розділом 1	52	8	10			34						
Розділ 2. Професійна діяльність у туристичній галузі												
Тема 1. Тур як комплексний продукт тур. діяльності	28	4	4			20						
Тема 2. Суб'єкти тур. діяльності	31	8	8			15						
Тема 3. Забезпечення безпеки та страхування в тур. діяльності	9	2				7						
Разом за розділом 2	68	14	12			42						
Усього годин	120	22	22			76						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Класифікація туризму, туристичних маршрутів, туристичної діяльності	2
2	Теоретичне підґрунтя туристичної діяльності	2
3	Законодавче підґрунтя туристичної діяльності	2
4	Аналіз статистичних даних туристичної галузі	2
5	Підготовка до розробки туру, підбір території, вивчення ресурсів	2
6	Розробка комплексного туру	4
7	Підбір інфраструктурних пропозицій	2
8	Укладання кошторису. Просування туристичного продукту	2
9	План роботи самодіяльної туристичної організації	2
10	План роботи професійної туристичної організації	2
Разом		22

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

1	Туризм: поняття та аспекти дослідження.	2
2	Концепція збалансованого розвитку в туризмі.	1
3	Історія розвитку туризму в світі. Тенденції розвитку світового туризму.	2
4	Еволюція, сучасний стан та перспективи розвитку туристичної діяльності в Україні.	2
5	Сучасні дослідження з класифікації туризму.	2
6	Організаційно-правові основи функціонування туризму	1
7	Світова нормативна база, що регулює туристичну галузь.	2
8	Державна політика у сфері туризму.	3
9	Міжнародне туристичне співробітництво.	2
10	Статистика в національному та міжнародному туризмі.	2
11	Види туристичної діяльності	2
12	Умови розвитку туризму	3
13	Об'єкти туристичного інтересу	2
14	Світові туристичні регіони	8
15	Туристичний пакет	4
16	Тематичні програми обслуговування	4
17	Технологічна документація	3
18	Ваучер як документальне оформлення туру	2
19	Програмне забезпечення туру	3
20	Екскурсійне обслуговування	2
21	Розрахунок вартості туру	2
22	Система перевезень	2
23	Готельна індустрія	2
24	Система харчування	2
25	Розваги і система атракцій	2
26	Страховання	2
27	Туроператори та турагенти	3
28	Самодіяльні туристичні організації	1
29	Паспортно-візові, митні, валютні, медичні туристичні формальності	1
30	Фактори впливу навколишнього середовища на туризм	2
31	Біологічні чинники безпеки	1
32	Особиста безпека і безпека майна	1
33	Надзвичайні ситуації	2
34	Розробка програм страхування ризиків для туристського підприємства	1
	Разом	76

6. Індивідуальні завдання

Всі практичні роботи виконуються за індивідуальними завданнями. Індивідуальне навчально-дослідне завдання полягає у підготовці навчальної презентації та доповіді за індивідуальними темами про сучасний стан та актуальні проблеми в сфері туристичної діяльності, методик організації та проведення туристичних подорожей.

7. Методи контролю

Передбачені методи контролю: теоретичний захист практичних робіт, поточні проміжні (в т.ч. і тестові) контролю теоретичного матеріалу (як за окремими темами, так і кожної лекції), участь в дискусіях під час лекційних та практичних занять, ведення конспекту окремих тем, захист індивідуального навчально-дослідного завдання.

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання						Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1			Розділ 2							
T1	T2	T3	T1	T2	T3					
8	10	4	12	16	-	10		60	40	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

9. Рекомендована література

Базова література

1. Бабарицька В.К., Любіцева О.О., Федорченко В.К. Організація туризму: Учбово-метод посібник. – К.: ІТЕП, 1994.
2. Грачева О.Ю., Маркова Ю.А., Мишина Л.А., Мишунина Ю.В. Организация туристического бизнеса. Технология создания турпродукта. – М.: Изд-во: Дашков и Ко, 2008.
3. Дурович А.П. Организация туризма : учебное пособие для вузов. - Минск : Новое знание, 2003
4. Ковальський В.С. Туристичні послуги в Україні: загальні положення, страхування туристів, ліцензування, готельне обслуговування, оформлення візових документів, судова практика. - К.: Юрінком Інтер, 2008
5. Любіцева О.О. Методика розробки турів: Навчальний посібник. – К.: Альтерпрес, 2003. – 104 с.
6. Мальська М.П., Бордун О.Ю. Планування туристичної діяльності : підручник для вузів. - К. : Знання, 2010
7. Мальська М.П., Худо В.В. Організація туристичного обслуговування : підручник для вузів. - К. : Знання, 2011

Допоміжна література

1. Бабарицька В.К., Любіцева О.О. Організація туризму: Навч. посібник. – Ч. 1. – К.: Київський університет, 1998.
2. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреації та рекреаційної географії. – К.: Інститут туризму, 1998.
3. Биржаков М.Б. Введение в туризм : учебник для вузов. - М. : Невский Фонд ; Издательский Дом "Герда", 2001, 2005, 2006
4. Власов И.Б. и др. Основы туристической деятельности - М. : международ. ин-т туризма, 1996
5. Дурович А. П., Бондаренко Г. А., Сергеева Т. М. Организация туризма: Учебное пособие. – М.: Новое знание, 2008.
6. Зорин И.В., Квартальнов В.А. Энциклопедия туризма . - Москва, 2000.
7. Кифяк В.Ф. Організація туризму. – Чернівці: Книги 2001, 2008. - 340 с..
8. Класифікація готиниц. – К.: Госстандарт України, 1996.

9. Косолапов А.Б. Технология и организация туроператорской и турагентской деятельности. – М.: КноРус, 2010.
10. Крачило Н.П. Основы туризоведения. - К. : Вища школа, 1995
11. Лунячек В.Є., Багач С.В. Управління туристсько-краєзнавчою роботою у загальноосвітніх навчальних закладах. - Харків : ХНУ ім. В.Н.Каразіна, 2011
12. Любіцева О.О., Бабарицька В.К., Мельник О.П. Організація туризму в Україні: Конспект лекцій. – К.: КДТЕУ, 1995.
13. Проектирование туристских услуг. – К.: Госстандарт Украины, 1996.
14. Туризм в Україні. Збірник нормативно-правових актів. Т-1. - Ужгород, 1999.
15. Федорченко В.К., Мініч І.М. Туристський словник-довідник: Навч. пос. – К.: Дніпро, 2000. – 160 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Всемирная туристская организация. – Доступ з <http://www.unwto.org>
2. Збірник нормативних документів. Випуск 1. – К.: Держкомтуризм України, 1997.
3. Туризм і краєзнавство. Інформаційно-методичний вісник.
4. Туристический портал "В Отпуск.Ру". – Доступ з <http://www.votpusk.ru>
5. Библиотека туризма. Доступ з <http://www.turbooks.ru>
6. Періодичні видання: Вояж, Деловой мир. Туризм и отдых (доступ з <http://www.dmir.ru/journal/tio>), Индустрия Туризма (доступ з <http://www.prohotel.ru>), Міжнародний туризм, Турбизнес (доступ з <http://www.tourbus.ru>), Туризм: практика, проблемы, перспективы (доступ з <http://www.tpnews.ru>), Туризм. Экономика и учет (доступ з <http://pressa.ru>), Турист. – 1966-1990 (доступ з <http://www.touristjournal.ru>), Туристские новости, Турнавигатор (доступ з <http://www.tournavigator.ru>), Урядовий кур'єр.